

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 8ης Νοεμβρίου 2012*

«Προδικαστική παραπομπή — Συμφωνία Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας — Απόφαση 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως — Άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση — Δικαιώματα Τούρκων εργαζομένων ενταγμένων στη νόμιμη αγορά εργασίας — Αναδρομική ανάκληση άδειας διαμονής»

Στην υπόθεση C-268/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Hamburgisches Oberverwaltungsgericht (Γερμανία) με απόφαση της 19ης Μαΐου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Μαΐου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Atila Gülbahce

κατά

Freie und Hansestadt Hamburg,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, K. Lenaerts, J. Malenovsky, T. von Danwitz και D. Šnáby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Απριλίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο A. Gülbahce, εκπροσωπούμενος από τον M. Prottung, Rechtsanwalt,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και J. Möller,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους V. Kreuzschitz και G. Rozet,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Ιουνίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, σχετικά με την ανάπτυξη της συνδέσεως που προβλέφθηκε με τη συμφωνία περί δημιουργίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, η οποία υπογράφηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1963 στην Άγκυρα από την Τουρκική Δημοκρατία, αφενός, και από τα κράτη μέλη της ΕΟΚ και την Κοινότητα, αφετέρου, και η οποία συνήφθη, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1963 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48, στο εξής, αντίστοιχα: απόφαση 1/80 και Συμφωνία Συνδέσεως).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του A. Gülbahçe και του Freie und Hansestadt Hambourg [ελεύθερο και χανσεατικό ομόσπονδο κράτος του Αμβούργου] με αντικείμενο την ανάκληση της άδειας διαμονής του πρώτου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Συμφωνία Συνδέσεως

- 3 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, «αντικείμενο της συμφωνίας είναι η προαγωγή της συνεχούς και ισορρόπου ενισχύσεως των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ των μερών, λαμβανομένης πλήρως υπόψη της ανάγκης εξασφαλίσεως της επιταχυνομένης αναπτύξεως της τουρκικής οικονομίας και της ανυψώσεως του επιπέδου απασχολήσεως και των όρων διαβιώσεως του τουρκικού λαού».
- 4 Κατά το άρθρο 12 της Συμφωνίας Συνδέσεως, «τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εμπνέονται από τα άρθρα [39 ΕΚ], [40 ΕΚ] και [41 ΕΚ] για τη σταδιακή πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ τους» και, κατά το άρθρο 13 της Συμφωνίας αυτής, τα συμβαλλόμενα μέρη «συμφωνούν να εμπνέονται από τα άρθρα [43 ΕΚ] μέχρι και [46 ΕΚ] και [48 ΕΚ] για την κατάργηση μεταξύ τους των περιορισμών στην ελευθερία εγκαταστάσεως».
- 5 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως έχει ως εξής:

«Για την πραγματοποίηση των στόχων οι οποίοι καθορίζονται με τη Συμφωνία [Συνδέσεως] και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από αυτή, το Συμβούλιο Συνδέσεως έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις. Καθένα από τα συμβαλλόμενα δύο μέρη έχει την υποχρέωση να λαμβάνει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση των αποφάσεων [...]».

Η απόφαση 1/80

- 6 Το άρθρο 6 της αποφάσεως 1/80 ορίζει:
«1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7 περί ελεύθερης προσβάσεως των μελών της οικογενείας του στην απασχόληση, ο Τούρκος εργαζόμενος που είναι ενταγμένος στη νόμιμη αγορά εργασίας κράτους μέλους:
— έχει στο κράτος μέλος αυτό, μετά από ένα έτος νόμιμης απασχολήσεως, δικαίωμα ανανεώσεως της άδειας εργασίας στον ίδιο εργοδότη, εφόσον κατέχει θέση απασχολήσεως»

- εφόσον έχει απασχοληθεί νομίμως επί τρία έτη και τηρουμένης της προτεραιότητας που πρέπει να χορηγείται στους εργαζομένους των κρατών μελών της Κοινότητας, δικαιούται, εντός αυτού του κράτους μέλους, να αποδεχθεί κατ' επιλογήν του άλλη προσφορά εργασίας, στο ίδιο επάγγελμα, που του έχει γίνει υπό συνήθεις συνθήκες και έχει καταγραφεί από τις υπηρεσίες απασχολήσεως του σχετικού κράτους μέλους·
- εφόσον έχει απασχοληθεί νομίμως επί τέσσερα έτη, έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιαδήποτε μισθωτή δραστηριότητα της επιλογής του εντός αυτού του κράτους μέλους.

2. Οι ετήσιες άδειες και οι απουσίες λόγω μητρότητας, εργατικού ατυχήματος ή ασθένειας μικρής διάρκειας εξομοιώνονται με περιόδους νόμιμης απασχολήσεως. Οι δεόντως διαπιστωμένες από τις αρμόδιες αρχές περίοδοι ακούσιας ανεργίας και οι απουσίες λόγω ασθένειας μακράς διάρκειας, χωρίς να εξομοιώνονται με περιόδους νόμιμης απασχολήσεως, δεν θίγουν τα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί βάσει της προηγούμενης περιόδου απασχολήσεως.

3. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 καθορίζονται με διατάξεις που εκδίδει κάθε κράτος μέλος.»

7 Το άρθρο 7 της αποφάσεως αυτής προβλέπει τα εξής:

«Τα μέλη της οικογένειας Τούρκου εργαζομένου ενταγμένου στη νόμιμη αγορά εργασίας κράτους μέλους, στα οποία έχει επιτραπεί να ζήσουν μαζί του:

- εφόσον διαμένουν νομίμως στο κράτος αυτό επί τρία τουλάχιστον έτη και υπό την επιφύλαξη της αποδοτέας στους εργαζομένους των κρατών μελών της Κοινότητας προτεραιότητας, δικαιούνται να αποδεχθούν οποιαδήποτε προσφορά εργασίας·
- εφόσον διαμένουν νομίμως στο κράτος αυτό επί πέντε τουλάχιστον έτη, έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε οποιαδήποτε έμμισθη δραστηριότητα της επιλογής τους.

Τα τέκνα Τούρκων εργαζομένων που έχουν ολοκληρώσει την επαγγελματική τους κατάρτιση εντός της χώρας υποδοχής μπορούν, ανεξαρτήτως της διάρκειας διαμονής τους στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, να αποδεχθούν οποιαδήποτε προσφορά εργασίας εντός αυτού, υπό τον όρο ότι ο ένας από τους γονείς έχει ασκήσει νόμιμη εργασία επί τρία τουλάχιστον έτη εντός του εν λόγω κράτους μέλους.»

8 Το άρθρο 10 της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους Τούρκους εργαζομένους που είναι ενταγμένοι στη νόμιμη αγορά εργασίας τους καθεστώς που χαρακτηρίζεται από την απουσία κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας σε σχέση με τους εργαζομένους της Ένωσης, όσον αφορά την αμοιβή και τους λοιπούς όρους εργασίας.

2. Υπό την επιφύλαξη των άρθρων 6 και 7, οι κατά την παράγραφο 1 Τούρκοι εργαζόμενοι και τα μέλη της οικογένειάς τους απολαύουν, ακριβώς όπως και οι κοινοτικοί εργαζόμενοι της επικουρίας των υπηρεσιών απασχολήσεως για την εξεύρεση εργασίας.»

9 Το άρθρο 13 της αποφάσεως 1/80 ορίζει:

«Τα κράτη μέλη της Κοινότητας και η Τουρκία δεν δύνανται να εισαγάγουν νέους περιορισμούς σχετικά με την πρόσβαση στην απασχόληση των εργαζομένων και των μελών της οικογένειάς τους των οποίων η διαμονή και η εργασία είναι νόμιμες στο αντίστοιχο έδαφός τους.»

Το γερμανικό δίκαιο

- 10 Το άρθρο 5 του νόμου για την είσοδο και διαμονή των αλλοδαπών στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας – νόμος περί αλλοδαπών (*Gesetz über die Einreise und den Aufenthalt von Ausländern im Bundesgebiet*), της 9ης Ιουλίου 1990 (*BGBI.* 1990 I, σ. 1354, στο εξής: *AuslG*), με τίτλο «Τύποι αδειών διαμονής», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Ο τίτλος διαμονής χορηγείται υπό τους εξής τύπους:

- 1) Άδεια διαμονής (άρθρα 15 και 17),
- 2) Άλλος τίτλος διαμονής (άρθρο 27),
- 3) Έγκριση διαμονής (άρθρα 28 και 29),
- 4) Έγκριση διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 30).»

- 11 Το άρθρο 19 του *AuslG*, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αυτοτελές δικαίωμα διαμονής των συζύγων», ορίζει:

«1. Σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, η ισχύς της άδειας διαμονής του συζύγου παρατείνεται ως δικαίωμα διαμονής αυτοτελές και ανεξάρτητο του κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, λόγου διαμονής, όταν

- 1) η έγγαμη συμβίωση εντός του ομοσπονδιακού εδάφους διήρκεσε τουλάχιστον δύο έτη,

[...]

- 4) ο αλλοδαπός κατείχε, μέχρι τη συνδρομή των προϋποθέσεων που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 3, άδεια διαμονής ή άλλο τίτλο διαμονής, πλην της περιπτώσεως κατά την οποία δεν ζητήθηκε εγκαίρως η παράταση της άδειας διαμονής για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος.

2. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, η άδεια διαμονής παρατείνεται κατά ένα έτος· η παράταση αυτή δεν αποκλείει την καταβολή κοινωνικών επιδομάτων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1. Πέραν των προεκτεθέντων, μπορεί να δοθεί παράταση ορισμένου χρόνου της άδειας διαμονής, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την επ' αόριστον παράτασή της.

[...]»

- 12 Το άρθρο 23 του *AuslG*, το οποίο επιγράφεται «Αλλοδαπά μέλη οικογένειας γερμανών υπηκόων», προβλέπει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Η άδεια διαμονής χορηγείται, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1,

- 1) στον/ην αλλοδαπό σύζυγο Γερμανού/ίδας,

[...]

όταν ο/η εν λόγω Γερμανός/ίδα έχει τη συνήθη διαμονή του στο ομοσπονδιακό έδαφος της Γερμανίας·

[...]».

- 13 Το άρθρο 1 της κανονιστικής απόφασης περί αδειών εργασίας για τους μη Γερμανούς εργαζομένους (*Verordnung über die Arbeitserlaubnis für nichtdeutsche Arbeitnehmer*), όπως αυτός δημοσιεύθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1980 (*BGBI.* 1980 I, σ. 1754, στο εξής: *AEVO*), ορίζει:

«Δύναται να χορηγηθεί άδεια δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, του νόμου για την προώθηση της απασχόλησης (άδεια εργασίας), αναλόγως με την κατάσταση και την εξέλιξη της αγοράς εργασίας,

1. για ορισμένη επαγγελματική δραστηριότητα σε συγκεκριμένη επιχείρηση, ή
2. χωρίς κανένα περιορισμό όσον αφορά την επαγγελματική δραστηριότητα ή την επιχείρηση.»

- 14 Το άρθρο 2 της *AEVO*, το οποίο επιγράφεται «Ειδικές άδειες εργασίας», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Η άδεια εργασίας χορηγείται ανεξαρτήτως της καταστάσεως και της εξέλιξεως της αγοράς εργασίας, και χωρίς τους περιορισμούς που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, σημείο 1, όταν ο εργαζόμενος

[...]

- 2) συνήψε γάμο με Γερμανό/ίδα υπήκοο κατά την έννοια του άρθρου 116, παράγραφος 1, του Θεμελιώδους Νόμου, και έχει τη συνήθη διαμονή του εντός του πεδίου ισχύος της παρούσας κανονιστικής απόφασεως, [...]

[...]».

- 15 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της *AEVO* ορίζει:

«Η προβλεπόμενη στο άρθρο 2, παράγραφος 1, παράγραφος 2, σημεία 1 και 2, και παράγραφος 3, άδεια εργασίας έχει διάρκεια ισχύος πέντε ετών. Χορηγείται με απεριόριστη ισχύ στους εργαζομένους που διέμειναν νόμιμα και αδιάλειπτα επί οκτώ έτη, πριν από την έναρξη ισχύος της άδειας εργασίας, εντός του πεδίου ισχύος της παρούσας κανονιστικής απόφασεως.»

- 16 Το άρθρο 284 του τρίτου βιβλίου του κοινωνικού κώδικα (*Sozialgesetzbuch, Drittes Buch*), όπως ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως την 31η Δεκεμβρίου 2003 (*BGBI.* 1997 I, σ. 594, στο εξής: *SGB III*), ορίζει τα εξής:

«1. Η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας από αλλοδαπούς επιτρέπεται μόνον κατόπιν αδείας της υπηρεσίας απασχολήσεως, η δε πρόσληψή τους από τους εργοδότες επιτρέπεται μόνον εφόσον διαθέτουν μία τέτοια άδεια.

[...]

5. Η άδεια χορηγείται μόνον εφόσον ο αλλοδαπός κατέχει άδεια διαμονής βάσει του άρθρου 5 του *AuslG*, εφόσον οι εφαρμοστέες διατάξεις δεν ορίζουν άλλως καθώς και εφόσον καμία εφαρμοστέα διάταξη της περί αλλοδαπών νομοθεσίας, σχετική με την άσκηση έμμισθης δραστηριότητας δεν αποκλείει τη χορήγησή της.»

- 17 Το άρθρο 286 του *SGB III*, υπό τον τίτλο «Άδεια εργασίας αορίστου χρόνου», ορίζει ως εξής:

«1. Η άδεια εργασίας αορίστου χρόνου χορηγείται στις περιπτώσεις που ο αλλοδαπός

- 1) κατέχει άδεια διαμονής ή άλλη άδεια παραμονής, χορηγηθείσα για ανθρωπιστικούς λόγους, και

- α) ασκεί επί πέντε έτη, εντός του ομοσπονδιακού εδάφους νόμιμη απασχόληση υπαγόμενη σε καθεστώς υποχρεωτικής ασφάλισης, ή
  - β) διαμένει αδιαλείπτως εντός του ομοσπονδιακού εδάφους επί έξι έτη, και
- 2) δεν εργάζεται με λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας σε σχέση με τους αντίστοιχους Γερμανούς εργαζομένους.

Επιτρέπονται εξαιρέσεις από τις διατάξεις της πρώτης περιόδου ως προς ορισμένες προσδιοριζόμενες με κανονιστικές διατάξεις κατηγορίες προσώπων.

[...]

3. Η άδεια εργασίας αορίστου χρόνου χορηγείται χωρίς χρονικούς, επιχειρησιακούς, επαγγελματικούς και τοπικούς περιορισμούς, υπό την επιφύλαξη εφαρμογής αντίθετων κανονιστικών διατάξεων.»

- 18 Υπό τον τίτλο «Άδεια εργασίας αορίστου χρόνου», το άρθρο 2 της κανονιστικής αποφάσεως περί της χορηγήσεως αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς εργαζομένους (*Verordnung über die Arbeitsgenehmigung für ausländische Arbeitnehmer*), της 17ης Σεπτεμβρίου 1998 (*BGBI.* 1998 I, σ. 2899, στο εξής: *ArGV*), ορίζει στην παράγραφο 1:

«Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 286, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, σημείο 1, του SGB III, η άδεια εργασίας αορίστου χρόνου χορηγείται και στις περιπτώσεις που ο αλλοδαπός,

- 1) συμβιώνει με μέλος οικογένειας γερμανικής ιθαγένειας και κατέχει άδεια διαμονής χορηγηθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 1, του *AuslG*,

[...].»

- 19 Το άρθρο 5 της *ArGV*, υπό τον τίτλο «Σχέση με το προκύπτον από τις διατάξεις περί άδειας διαμονής καθεστώς», ορίζει ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 284, παράγραφος 5, του SGB III, η άδεια εργασίας χορηγείται επίσης σε αλλοδαπούς

- 1. οι οποίοι απαλλάσσονται από την προϋπόθεση χορηγήσεως άδειας διαμονής εφόσον η απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή δεν περιορίζεται σε περιπτώσεις διαμονής διάρκειας έως τρεις μήνες ή περιπτώσεις διαμονής που δεν παρέχουν δικαίωμα σε απασχόληση υποκείμενη στην υποχρέωση χορηγήσεως άδειας εργασίας,
- 2. οι οποίοι κατέχουν άδεια προσωρινής διαμονής (άρθρο 55 του νόμου περί της διαδικασίας χορηγήσεως ασύλου [*Asylverfahrensgesetz*]) και οι οποίοι δεν υποχρεούνται να διαμένουν σε εγκαταστάσεις υποδοχής (άρθρα 47 έως 50 του νόμου περί της διαδικασίας χορηγήσεως ασύλου),
- 3. των οποίων η διαμονή θεωρείται νόμιμη κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, της *AuslG*,
- 4. οι οποίοι οφείλουν να εγκαταλείψουν το έδαφος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, για το χρονικό διάστημα για το οποίο δεν ισχύει η υποχρέωση αυτή ή για το διάστημα μέχρι της εκπνοής της προς τούτο ταχθείσας προθεσμίας,
- 5. οι οποίοι έχουν στην κατοχή τους προσωρινή άδεια διαμονής για τους αιτούντες άσυλο (*Duldung*) κατ' εφαρμογή του άρθρου 55 του *AuslG*, εκτός εάν οι αλλοδαποί αυτοί εισήλθαν στο έδαφος της Γερμανίας προκειμένου να λάβουν παροχές κατ' εφαρμογή του νόμου περί παροχών προς τους

αιτούντες άσυλο [Asylbewerberleistungsgesetz] ή στην περίπτωση που τα μέτρα απομακρύνσεώς τους από την εθνική επικράτεια δεν μπορούν να εκτελεστούν για τους λόγους τους οποίους επικαλούνται (άρθρο 1 α του νόμου περί παροχών προς τους αιτούντες άσυλο), ή

6. των οποίων η απέλαση μέσω επαναπροωθήσεως στα σύνορα έχει ανασταλεί κατόπιν δικαστικής αποφάσεως.»
- 20 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, σημείο 1, της ArGV, η άδεια εργασίας παύει να ισχύει στην περίπτωση που ο αλλοδαπός δεν πληροί καμία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 5 προϋποθέσεις.
- 21 Ο νόμος περί διαμονής, εργασίας και ενσωματώσεως των αλλοδαπών στο ομοσπονδιακό έδαφος (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet), της 30ής Ιουλίου 2004 (BGBl. 2004 I, σ. 1950), όπως τροποποιήθηκε (BGBl. 2008 I, σ. 162, στο εξής: AufenthG), τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2005. Το άρθρο 4 του νόμου αυτού, υπό τον τίτλο «Απαίτηση κατοχής τίτλου διαμονής», προβλέπει στις παραγράφους 2 και 5:

«2. Η άδεια διαμονής επιτρέπει την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας στις περιπτώσεις που ο νόμος δεν ορίζει άλλως ή στις περιπτώσεις που η άδεια διαμονής επιτρέπει ειδικά την άσκηση της δραστηριότητας αυτής. Σε κάθε άδεια διαμονής πρέπει να προσδιορίζεται εάν επιτρέπεται η άσκηση μισθωτής δραστηριότητας. Ο αλλοδαπός που δεν έχει στην κατοχή του άδεια διαμονής με σκοπό τη μισθωτή απασχόληση δεν επιτρέπεται να εργαστεί εκτός εάν η ομοσπονδιακή υπηρεσία απασχολήσεως παράσχει την έγκρισή της ή εάν κανονιστική διάταξη προβλέπει ότι η άσκηση μισθωτής απασχόλησης χωρίς την άδεια της εν λόγω υπηρεσίας είναι νόμιμη. Οι περιορισμοί που τίθενται κατά τη χορήγηση της άδειας από την ομοσπονδιακή υπηρεσία απασχολήσεως πρέπει να αναγράφονται στην άδεια διαμονής.

[...]

5. Ο αλλοδαπός ο οποίος, κατ' εφαρμογή της Συμφωνίας Συνδέσεως, έχει δικαίωμα διαμονής υποχρεούται, εάν δεν έχει ούτε άδεια εγκαταστάσεως ούτε άδεια μόνιμης διαμονής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να θεμελιώσει την ύπαρξη του δικαιώματος αυτού αποδεικνύοντας ότι κατέχει άδεια διαμονής. Η άδεια διαμονής χορηγείται κατόπιν αιτήσεως.»

- 22 Το άρθρο 105 του AufenthG, με τίτλο «Διατήρηση της ισχύος των αδειών εργασίας», προβλέπει στην παράγραφο 2:

«Η άδεια εργασίας που χορηγήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού θεωρείται ότι συνιστά έγκριση άνευ περιορισμών της ομοσπονδιακής υπηρεσίας απασχολήσεως για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 23 Ο A. Gülbahce είναι Τούρκος υπήκοος που παντρεύτηκε τον Ιούνιο του 1997 Γερμανίδα υπήκοο. Στις 8 Ιουνίου εισήλθε στη Γερμανία με θεώρηση για οικογενειακή επανένωση. Οι γερμανικές αρχές του χορήγησαν, τον Ιούλιο του 1998, άδεια διαμονής, η ισχύς της οποίας παρατάθηκε τον Ιούνιο του 1999, τον Αύγουστο του 2001 και τον Ιανουάριο του 2004. Παράλληλα, η Υπηρεσία Απασχολήσεως του χορήγησε, στις 29 Σεπτεμβρίου 1998, άδεια εργασίας αορίστου χρόνου.
- 24 Τον Ιούλιο του 2005 οι γερμανικές αρχές πληροφορήθηκαν ότι η σύζυγος του A. Gülbahce είχε δηλώσει εγγράφως, τον Νοέμβριο του 1999, ότι από την 1η Οκτωβρίου 1999 είχε διακοπεί η έγγαμη συμβίωσή τους. Το Freie und Hansestadt Hamburg, μετά από ακρόαση του A. Gülbahce, εξέδωσε απόφαση στις 6 Φεβρουαρίου 2006, η οποία επικυρώθηκε με απόφαση της 29ης Αυγούστου 2006, με την οποία ανακάλεσε αναδρομικώς τις παρατάσεις ισχύος της άδειας διαμονής του A. Gülbahce, οι

οποίες χορηγήθηκαν τον Αύγουστο του 2001 και τον Ιανουάριο του 2004. Κατά το Freie und Hansestadt Hamburg, οι παρατάσεις ισχύος της άδειας διαμονής δεν είναι νομότυπες διότι η έγγαμη συμβίωση του A. Gülbahce και της συζύγου του δεν διήρκεσε δύο έτη. Περαιτέρω, μία παράταση ισχύος που χορηγήθηκε κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80 δεν ήταν εφικτή, δεδομένου ότι A. Gülbahce δεν είχε εργασθεί επί τουλάχιστον ένα έτος στον ίδιο εργοδότη.

- 25 Ο A. Gülbahce άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht Hamburg, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 3ης Ιουλίου 2007. Επιληφθέν κατ' έφεση το αιτούν δικαστήριο, με απόφαση της 29ης Μαΐου 2008, μεταρρύθμισε την απόφαση αυτή.
- 26 Κατά το αιτούν δικαστήριο, μολονότι ο A. Gülbahce δεν απέδειξε την ύπαρξη έγγαμης συμβιώσεως με τη σύζυγό του επί δύο έτη και μολονότι δεν μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, η άδειά του διαμονής πρέπει να παραταθεί λόγω του συνδυασμένου αποτελέσματος της άδειας εργασίας αορίστου χρόνου που του είχε χορηγηθεί τον Σεπτέμβριο του 1998 και του άρθρου 10, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου τη σχετική με τις απαγορεύσεις των διακρίσεων που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες οι οποίες συνήφθησαν μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Δημοκρατίας της Τυνησίας και του Βασιλείου του Μαρόκου, αφετέρου.
- 27 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο έκρινε ότι, στον βαθμό που ο A. Gülbahce ήταν ενταγμένος, τόσο τον Αύγουστο του 2001 όσο και τον Ιανουάριο του 2004, στη νόμιμη αγορά εργασίας, το δικαίωμα πραγματικής ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας μπορούσε να του αφαιρεθεί μόνο για λόγους προστασίας θεμιτού συμφέροντος του κράτους, οι οποίοι, εν προκειμένω, δεν υφίσταντο.
- 28 Κατόπιν αναιρέσεως που άσκησε το Freie und Hansestadt Hamburg κατά της αποφάσεως του Hamburgisches Oberverwaltungsgericht της 29ης Μαΐου 2008, το Bundesverwaltungsgericht αναίρεσε την εν λόγω απόφαση, με απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2009, και ανέπεμψε την υπόθεση στο εν λόγω δικαστήριο για να αποφανθεί εκ νέου.
- 29 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το Bundesverwaltungsgericht έκρινε ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 δεν παρείχε ούτε δικαίωμα χορηγήσεως άδειας διαμονής με αναδρομική ισχύ ούτε δικαίωμα διαμονής ανεξαρτήτως της υπάρξεως συγκεκριμένης εργασίας. Συναφώς, η άδεια εργασίας που χορηγήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του AufenthaltG δεν μπορούσε να ισχύει, μετά την έναρξη της ισχύος του, την 1η Ιανουαρίου 2005, παρά μόνο ως εσωτερική διοικητική έγκριση. Περαιτέρω, μια τέτοια ρύθμιση δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη προς τη ρήτρα διατηρήσεως της ισχύουσας καταστάσεως του άρθρου 13 της αποφάσεως 1/80, δεδομένου ότι η χορήγηση της άδειας εργασίας αορίστου χρόνου για τους συζύγους Γερμανών υπηκόων θεσπίστηκε με την ArGV, τον Σεπτέμβριο του 1998, ενώ η αναφερόμενη στο εν λόγω άρθρο 13 ρύθμιση που τέθηκε σε ισχύ το 1980, παρείχε τη δυνατότητα εκδόσεως άδειας εργασίας αορίστου χρόνου μόνο μετά από νόμιμη αδιάλειπτη διαμονή οκτώ ετών.
- 30 Εκτιμώντας ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης είναι αναγκαία για την επίλυση της ενώπιόν του διαφοράς, το Hamburgisches Oberverwaltungsgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 την έννοια:

- α) ότι ο Τούρκος υπήκοος, στον οποίο χορηγήθηκε νομίμως η άδεια ασκήσεως, στην επικράτεια κράτους μέλους, επαγγελματικής δραστηριότητας για συγκεκριμένο χρόνο (ενδεχομένως και αορίστου χρόνου), ο οποίος υπερβαίνει τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής (η καλούμενη ευρύτερου περιεχομένου άδεια εργασίας), μπορεί κατά τη συνολική διάρκεια του χρόνου αυτού

να ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από την εν λόγω άδεια, στο μέτρο που αυτό δεν απαγορεύεται από λόγους που ανάγονται στην προστασία θεμιτού συμφέροντος του κράτους, δηλαδή από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας·

- β) και ότι απαγορεύεται σε κράτος μέλος να αρνείται εκ προοιμίου να αναγνωρίσει στην άδεια αυτή, επί τη βάσει εθνικών διατάξεων που ίσχυαν κατά τον χρόνο της χορηγήσεώς της σχετικά με την εξάρτηση της άδειας εργασίας από την άδεια διαμονής, οποιοδήποτε αποτέλεσμα επί του δικαιώματος διαμονής (σύμφωνα με την απόφαση της 2ας Μαρτίου 1999, C-416/96, Eddline El-Yassini, Συλλογή 1999, σ. I-1209, σημείο 3 της περιλήψεως, και σκέψεις 62 έως 65, για την εμπέλεια του άρθρου 40, πρώτο εδάφιο, [της Συμφωνίας Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του Βασιλείου του Μαρόκου, που υπογράφηκε στο Ραμπάτ στις 27 Απριλίου 1976 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2211/78 του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/010, σ. 130)] και την απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-97/05, Gattoussi, Συλλογή 2006, σ. I-11917, σημείο 2 της περιλήψεως και σκέψεις 36 έως 43, για την εμπέλεια του άρθρου 64, παράγραφος 1, [της ευρωμεσογειακής Συμφωνίας Συνδέσεως για τη σύνδεση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, με τη Δημοκρατία της Τυνησίας, αφετέρου, που συνήφθη στις Βρυξέλλες στις 17 Ιουλίου 1995 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα με την απόφαση 98/238/ΕΚ, ΕΚΑΧ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 26ης Ιανουαρίου 1998 (ΕΕ L 97, σ. 1)];

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό:

- 2) Έχει το άρθρο 13 της αποφάσεως 1/80 την έννοια ότι η ρήτρα διατηρήσεως της ισχύουσας καταστάσεως απαγορεύει να στερηθεί ενταγμένος στη νόμιμη αγορά εργασίας Τούρκος εργαζόμενος, επί τη βάσει κανονιστικής ρυθμίσεως (εν προκειμένω: με τον [AufenthG]), της δυνατότητας να επικαλεστεί παράβαση της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 σε σχέση με την προηγουμένως χορηγηθείσα σε αυτόν άδεια εργασίας, της οποίας η διάρκεια ισχύος υπερβαίνει τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό:

- 3) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 την έννοια ότι η προβλεπόμενη σε αυτό απαγόρευση των διακρίσεων δεν απαγορεύει, εν πάση περιπτώσει, στις εθνικές αρχές να ανακαλούν προσωρινής ισχύος άδειες διαμονής, οι οποίες κακώς χορηγήθηκαν κατά το εθνικό δίκαιο σε Τούρκο εργαζόμενο για ορισμένο χρόνο, μετά τη λήξη της διάρκειας ισχύος τους σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις καθόσον η ανάκληση αφορά χρονικές περιόδους κατά τις οποίες ο Τούρκος εργαζόμενος πράγματι αξιοποίησε την αορίστου χρόνου άδεια εργασίας που του χορηγήθηκε νομίμως και άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα;
- 4) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 περαιτέρω την έννοια ότι ο κανόνας αυτός καταλαμβάνει αποκλειστικά την επαγγελματική δραστηριότητα, την οποία ασκεί Τούρκος εργαζόμενος, ο οποίος διαθέτει νομίμως χορηγηθείσα από τις εθνικές αρχές άδεια εργασίας αορίστου χρόνου και μη υποκείμενη σε αντικειμενικούς περιορισμούς, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο λήγει η προσωρινής ισχύος άδεια διαμονής που του χορηγήθηκε για άλλο σκοπό, και ότι ο Τούρκος εργαζόμενος που τελεί στην κατάσταση αυτή δεν μπορεί, επομένως, να απαιτήσει από τις εθνικές αρχές να επιτρέψουν, και μετά την οριστική εγκατάλειψη της εργασίας αυτής, την περαιτέρω παραμονή του ενόψει νέας απασχολήσεως –ενδεχομένως μετά από μια αναγκαία για την αναζήτηση θέσεως εργασίας διακοπή;
- 5) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 περαιτέρω την έννοια ότι η απαγόρευση των διακρίσεων απαγορεύει στις εθνικές αρχές του κράτους μέλους υποδοχής (μόνον) να λάβουν, κατά ενταγμένου στη νόμιμη αγορά εργασίας Τούρκου υπηκόου, στον οποίο το εν λόγω κράτος χορήγησε αρχικά περισσότερα δικαιώματα σε σχέση με την άσκηση επαγγελματικής

δραστηριότητας από αυτά που συνδέονται με τη διαμονή του, μετά την εκπνοή της τελευταίας χορηγηθείσας άδειας διαμονής, μέτρα απομακρύνσεώς του από την εθνική επικράτεια, καθόσον τα μέτρα αυτά δεν εμπίπτουν στην προστασία θεμιτού συμφέροντος του κράτους, πλην όμως δεν τις υποχρεώνει να χορηγήσουν άδεια διαμονής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 31 Εισαγωγικά, επισημαίνεται ότι, μολοντί τυπικά το αιτούν δικαστήριο περιόρισε τα ερωτήματά του στην ερμηνεία του άρθρου 10, παράγραφος 1, και 13 της αποφάσεως 1/80, το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που μπορεί να του είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, ασχέτως του αν το αιτούν δικαστήριο έχει κάνει σχετική μνεία στα ερωτήματά του (βλ. απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2007, C-251/06, ING. AUER, Συλλογή 2007, σ. I-9689, σκέψη 38, και της 5ης Μαΐου 2011, C-434/09, McCarthy, Συλλογή 2011, σ. I-3375, σκέψη 24).
- 32 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο μπορεί να συναγάγει από το περιεχόμενο των ερωτημάτων που του έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα εκτιθέμενα από αυτό δεδομένα, τα στοιχεία που σχετίζονται με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, προκειμένου να παράσχει στο δικαστήριο αυτό τη δυνατότητα επιλύσεως του νομικού προβλήματος του οποίου έχει επιληφθεί (απόφαση της 28ης Απριλίου 2009, C-420/07, Αποστολίδης, Συλλογή 2009, σ. I-3571, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 33 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει στην απόφασή του ότι η αναδρομική ακύρωση της παρατάσεως ισχύος της άδειας διαμονής του A. Gülbahce που χορηγήθηκε τόσο τον Αύγουστο του 2001 όσο και τον Ιανουάριο του 2004 στηρίχθηκε στη διακοπή, από 1ης Οκτωβρίου 1999, της έγγαμης συμβιώσεως με τη σύζυγό του, δεδομένου ότι η έγγαμη συμβίωση αποτελούσε την προϋπόθεση του συνδυασμού των διατάξεων του AuslG, της AEVO, του SGB III και της ArGV, για τη χορήγηση της εν λόγω παρατάσεως.
- 34 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, κατά το χρόνο της εν λόγω αναδρομικής ακυρώσεως, και συγκεκριμένα στις 6 Φεβρουαρίου 2006, ο A. Gülbahce εργαζόταν στον ίδιο εργοδότη για διάστημα μεγαλύτερο του έτους, με αποτέλεσμα, κατ' αρχήν, να πληρούνται οι προϋποθέσεις εντάξεώς του στη νόμιμη αγορά εργασίας κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80.
- 35 Επομένως, τα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να αναδιατυπωθούν, να συνοψισθούν σε ένα και να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι με αυτά ζητείται, κατά βάση, να διευκρινιστεί, εάν το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80 έχει την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα των αρμοδίων εθνικών αρχών να ανακαλέσουν την άδεια διαμονής Τούρκου εργαζομένου αναδρομικώς από την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να υφίσταται ο λόγος από τον οποίο το εθνικό δίκαιο εξαρτά τη χορήγηση της άδειας διαμονής, όταν η ανάκληση αυτή λαμβάνει χώρα μετά τη συμπλήρωση της νόμιμης απασχολήσεως διάρκειας ενός έτους που προβλέπεται από το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση.
- 36 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα δικαιώματα που παρέχουν στους Τούρκους εργαζομένους οι διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 διευρύνονται βαθμιαίως, αναλόγως της διάρκειας της ασκήσεως νόμιμης μισθωτής δραστηριότητας, και έχουν ως σκοπό τη σταδιακή παγίωση της καταστάσεως των ενδιαφερομένων στο κράτος μέλος υποδοχής (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-230/03, Sedef, Συλλογή 2006, σ. I-157, σκέψη 34).

- 37 Όπως προκύπτει από το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, μετά από ένα έτος νόμιμης απασχολήσεως ο Τούρκος εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να συνεχίσει να ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στην υπηρεσία του ίδιου εργοδότη.
- 38 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αποτελεσματικότητα του δικαιώματος αυτού συνεπάγεται κατ' ανάγκην την ύπαρξη αντιστοίχου δικαιώματος διαμονής του ενδιαφερομένου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Ιουλίου 2005, C-383/03, Dogan, Συλλογή 2005, σ. I-6237, σκέψη 14).
- 39 Το σύννομο της απασχολήσεως Τούρκου υπηκόου στο κράτος μέλος υποδοχής, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, προϋποθέτει σταθερή και όχι πρόσκαιρη κατάσταση στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους και, ως εκ τούτου, συνεπάγεται την ύπαρξη μη αμφισβητούμενου δικαιώματος διαμονής (αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1992, C-237/91, Kus, Συλλογή 1992, σ. I-6781, σκέψη 22, και της 18ης Δεκεμβρίου 2008, C-337/07, Altun, Συλλογή 2008, σ. I-10323, σκέψη 53).
- 40 Εν προκειμένω, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, δεν αμφισβητείται ότι η προϋπόθεση της νόμιμης απασχολήσεως διάρκειας ενός έτους, που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, πληρούνταν κατά την αναδρομική ακύρωση, στις 6 Φεβρουαρίου 2006, της παράτασης ισχύος της άδειας διαμονής του A. Gülbahce.
- 41 Κατά τις εθνικές αρχές, η ακύρωση αυτή στηρίχθηκε στη διαπίστωση ότι, αφενός, η εν λόγω προϋπόθεση δεν συνέτρεχε τον Αύγουστο του 2001 και τον Ιανουάριο του 2004, δηλαδή στις ημερομηνίες κατά τις οποίες δόθηκε παράταση ισχύος της άδειας διαμονής του A. Gülbahce, και, αφετέρου, ότι ο τελευταίος δεν πληρούσε πλέον, κατά τις προαναφερόμενες ημερομηνίες, την προϋπόθεση από την οποία εξαρτήθηκε η άδεια διαμονής, δηλαδή την ύπαρξη έγγαμης συμβιώσεως με Γερμανίδα υπήκοο.
- 42 Κατά τις εθνικές αρχές, αν ο Τούρκος εργαζόμενος δεν πληροί πλέον, κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους απασχολήσεως, τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η άδειά του διαμονής, το δικαίωμά του διαμονής παύει να αποτελεί αναμφισβήτητο δικαίωμα, οπότε, από το χρονικό αυτό σημείο, οι περίοδοι εργασίας που συμπλήρωσε ο εργαζόμενος αυτός δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την απόκτηση των δικαιωμάτων που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, για τον λόγο ότι ο A. Gülbahce δεν πληροί την προϋπόθεση της νόμιμης απασχολήσεως διάρκειας ενός έτους κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου.
- 43 Πάντως, το Δικαστήριο έχει απορρίψει ρητώς το επιχείρημα αυτό, ειδικότερα όσον αφορά εθνικές διατάξεις που εξαρτούν το δικαίωμα διαμονής Τούρκου υπηκόου από τη συμβίωση με υπήκοο του οικείου κράτους μέλους.
- 44 Συγκεκριμένα, στην απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2011, C-187/10, Unal (Συλλογή 2011, σ. I-9045), η οποία εκδόθηκε μετά την κατάθεση της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι, όταν Τούρκος υπήκοος δύναται βασίμως να επικαλεστεί δικαιώματα δυνάμει διατάξεως της αποφάσεως 1/80, τα δικαιώματα αυτά δεν εξαρτώνται πλέον από το αν εξακολουθούν να συντρέχουν οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτά γεννήθηκαν, δεδομένου ότι τέτοια προϋπόθεση δεν επιβάλλεται από την απόφαση αυτή (προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 50).
- 45 Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80, είναι αρκετό ο Τούρκος εργαζόμενος να είχε νόμιμη απασχόληση πλέον του έτους για να έχει δικαίωμα να ανανεωθεί η άδειά του εργασίας στην υπηρεσία του ίδιου εργοδότη, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή δεν εξαρτά την αναγνώριση του δικαιώματος αυτού από καμία άλλη προϋπόθεση, και μεταξύ άλλων από τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αποκτήθηκε το δικαίωμα εισόδου και διαμονής (προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 46 Κατόπιν τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι Τούρκος εργαζόμενος ο οποίος εργάστηκε πλέον του έτους βάσει μιας τότε εν ισχύ άδειας εργασίας πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, έστω και αν η άδεια διαμονής που διέθετε του είχε χορηγηθεί, αρχικά, για άλλους σκοπούς εκτός από την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας (προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 47 Βεβαίως, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, η απόφαση 1/80 ουδόλως θίγει την εξουσία των κρατών μελών να αρνούνται σε Τούρκο υπήκοο το δικαίωμα να εισέλθει στο έδαφος τους και να ασκήσει εκεί μια πρώτη μισθωτή εργασία. Η απόφαση αυτή, επίσης, δεν εμποδίζει, κατ' αρχήν, να καθορίσουν τα κράτη αυτά τις προϋποθέσεις απασχολήσεώς του εν λόγω υπηκόου μέχρις ότου παρέλθει το διάστημα του ενός έτους που προβλέπεται από το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80 (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 48 Παρά ταύτα, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 δεν δύναται να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να παρέχει σε κράτος μέλος τη δυνατότητα να τροποποιήσει μονομερώς το περιεχόμενο του συστήματος βαθμιαίας ενσωματώσεως των Τούρκων υπηκόων στην αγορά εργασίας του κράτους μέλους υποδοχής, στερώντας τον εργαζόμενο στον οποίο επετράπη η είσοδος στο έδαφός του και ο οποίος νομίμως άσκησε εκεί πραγματική και ουσιαστική οικονομική δραστηριότητα αδιαλείπτως κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος μεγαλύτερου του ενός έτους στην υπηρεσία του ίδιου εργοδότη από το ευεργέτημα των δικαιωμάτων που οι τρεις περιπτώσεις της διατάξεως αυτής του παρέχουν σταδιακά, σε συνάρτηση με τη διάρκεια της ασκήσεως μισθωτής δραστηριότητας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 49 Συγκεκριμένα, μια τέτοια ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια να καταστήσει την απόφαση 1/80 άνευ αντικειμένου και άνευ οποιασδήποτε αποτελεσματικότητας δεδομένου ότι η διατύπωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 είναι γενική και ανεπιφύλακτη, καθόσον δεν προβλέπει δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίσουν τα δικαιώματα που η διάταξη αυτή παρέχει ευθέως στους Τούρκους εργαζομένους (προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψεις 43 και 44 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 50 Βεβαίως, η απασχόληση Τούρκου υπηκόου βάσει άδειας διαμονής χορηγηθείσας κατόπιν απατηλής συμπεριφοράς η οποία οδήγησε σε ποινική καταδίκη ή βάσει προσωρινής άδειας διαμονής η οποία ισχύει μόνον εν αναμονή της οριστικής αποφάσεως επί του δικαιώματός του διαμονής δεν δύναται να δημιουργήσει δικαιώματα υπέρ του υπηκόου αυτού δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Unal, σκέψη 47).
- 51 Εντούτοις, όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, και σε αντίθεση προς την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 5ης Ιουνίου 1997, C-285/95, Kol (Συλλογή 1997, σ. I-3069), όπου το ζήτημα ήταν αν υπήρχε εικονικός γάμος, δεν προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής ότι ο A. Gülbahce ασκούσε μισθωτή δραστηριότητα βάσει άδειας διαμονής χορηγηθείσας κατόπιν απάτης ή ότι κατείχε προσωρινή άδεια διαμονής εν αναμονή της οριστικής αποφάσεως.
- 52 Εξάλλου, σύμφωνα με τα άρθρα 2, παράγραφος 1, σημείο 2, της AEVO, καθώς και τα άρθρα 2, παράγραφος 1, σημείο 1, και 5 της ArGV, ο A. Gülbahce είχε δικαίωμα διαμονής βάσει του οποίου μπορούσε να ασκήσει ελεύθερα μισθωτή δραστηριότητα μέχρι τις 29 Σεπτεμβρίου 1998, ημερομηνία κατά την οποία η αρμόδια Υπηρεσία Απασχολήσεως χορήγησε άδεια εργασίας αορίστου χρόνου. Το αιτούν δικαστήριο επισήμανε, συναφώς, ότι δεν διαπιστώθηκε ότι το δικαίωμα εισόδου και διαμονής στη Γερμανία του A. Gülbahce αποκτήθηκε με απάτη.
- 53 Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι ο A. Gülbahce συμμορφώθηκε με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής που διέπουν την είσοδο στην ημεδαπή και την απασχόληση.

- 54 Υπό τις συνθήκες αυτές, το να μη γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης είχε πλέον του έτους νόμιμη απασχόληση στη Γερμανία θα αντέβαινε στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80.
- 55 Κατά συνέπεια, οι περίοδοι απασχολήσεως που συμπληρώθηκαν από τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης μετά τη λήψη άδειας διαμονής και άδειας εργασίας και πριν την αναδρομική ανάκληση της παρατάσεως ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούν την προϋπόθεση της νόμιμης απασχολήσεως διάρκειας ενός έτους υπό την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80.
- 56 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στα ερωτήματα που τέθηκαν, όπως αναδιατυπώθηκαν από το Δικαστήριο, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80 έχει την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα των αρμοδίων εθνικών αρχών να ανακαλέσουν την άδεια διαμονής Τούρκου εργαζομένου αναδρομικώς από την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να συντρέχει ο λόγος από τον οποίο το εθνικό δίκαιο εξαρτούσε τη χορήγηση της αδείας του, όταν ο εν λόγω εργαζόμενος δεν επέδειξε απατηλή συμπεριφορά και η ανάκληση έλαβε χώρα μετά τη λήξη της προβλεπομένης από το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, περιόδου ενός έτους νόμιμης απασχολήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, σχετικά με την ανάπτυξη της συνδέσεως, σχετικά με την ανάπτυξη της συνδέσεως που προβλέφθηκε με τη συμφωνία περί δημιουργίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, η οποία υπογράφηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1963 στην Άγκυρα από τη Δημοκρατία της Τουρκίας, αφενός, και από τα κράτη μέλη της ΕΟΚ και της Κοινότητας, αφετέρου, και η οποία συνήφθη, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1963, έχει την έννοια ότι αποκλείει τη δυνατότητα των αρμοδίων εθνικών αρχών να ανακαλέσουν την άδεια διαμονής Τούρκου εργαζομένου αναδρομικώς από την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να συντρέχει ο λόγος από τον οποίο το εθνικό δίκαιο εξαρτούσε τη χορήγηση της αδείας του, όταν ο εν λόγω εργαζόμενος δεν επέδειξε απατηλή συμπεριφορά και η ανάκληση έλαβε χώρα μετά τη λήξη της προβλεπομένης από το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, περιόδου ενός έτους νόμιμης απασχολήσεως.

(υπογραφές)